

Nordland - og veien videre

**Per Fossheim
FKT-Prosjektet Rovvilt-Sau
NSG, NBS,NB**

FKT-prosjektet Rovvilt Sau

- Formål: Forebygge og dempe konflikten
- Samarbeid mellom NSG, NB og NBS
- Finansiering: FKT sentralt Miljødirektoratet
- Virkeområde: Hele landet
- Stortingets roviltforlik
- Forutsigbarhet for husdyreier
- Hvordan: Veilederen, møter, forsøk, initiere forskning
- Arbeidsform: Utredning, Informasjon, Dialog

FKT-prosjektet:

NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG

NORGES BONDELAG

Reineier, Nordland :

- «Jeg er ikke i mot hverken jerv, gaupe eller bjørn, at de tar noen rein av og til. Men nå er det rovdyrene som er i ferd med å styre livet mitt»
- «Nå handler alt om konstant å flytte dyrene vekk fra de beste beitene de trekker til, over til et område hvor de kan overleve»

FKT-prosjektet:

NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG

NORGES BONDELAG

Nordland – det norske grunnfjellet

- Historisk bosettingsmønster
- Norsk- og samisk bosetting
- Høy egen produksjon av råvarer
- Utmarksbasert verdiskapning
- Gjennomgående små bruk
- Bosettingsstrukturer knyttet til primærnæringene
- Blant de siste rester av norsk naturalhusholdning
- Turisme
- Investeringsområde

FKT-prosjektet:

**NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG**

NORGES BONDELAG

Nordland – det norske grunnfjellet

- Beitefylke rein og sau
- Store tap til rovvilttap
- Uklar vektlegging av beitedyr –rovdyr
- Høy konfliktgrad
- Langvarig misnøye fra myndighetene om sonekart

FKT-prosjektet:

**NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG**

NORGES BONDELAG

Jerv er vist med to alternativer. Alternativ 1: Mørk blå farge. Alternativ 2: Både mørk og lys blå farge.

Gaupe er vist med ett alternativ i gul farge.

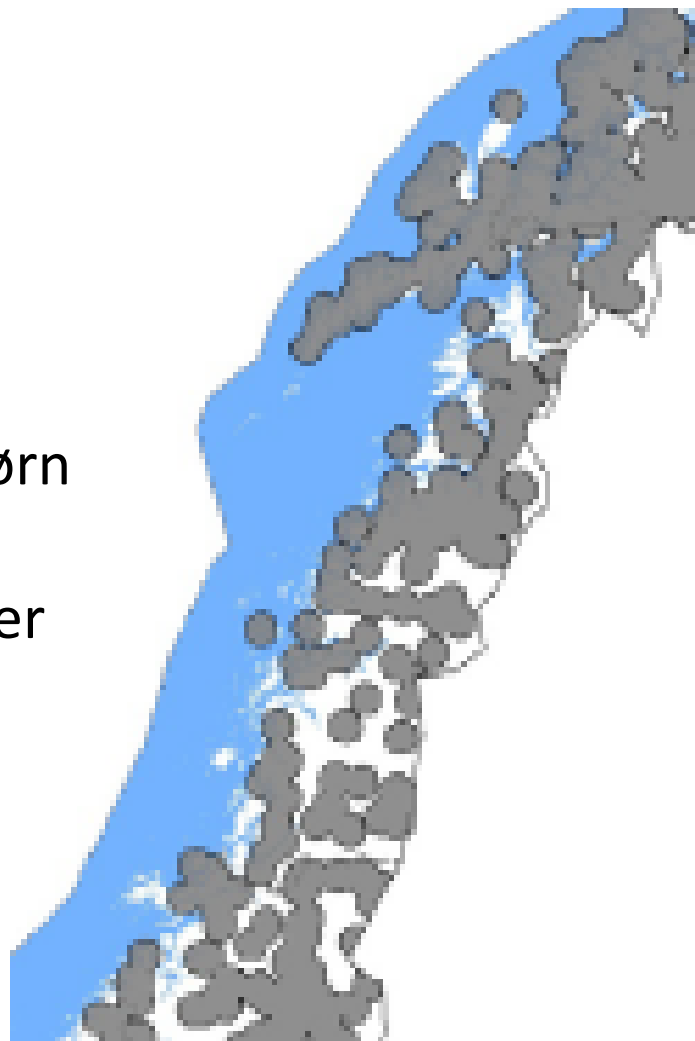
Bjørn er vist med to alternative områder. Alternativ 1: Kun området i Salten.

Alternativ 2: Begge områdene.

Kongeørn

Kongeørn
Hekk-
områder

Beiteprioritert
sone

FKT-prosjektet:

NORGES BONDELAG

Nordland – veivalg rammer

- EMK P1-1
 - Grunnloven
 - Ekspropriasjonsloven
 - Naturmangfoldloven
 - Rovviltforskrift
 - Dyrevelferdsloven
 - Politiske målsettinger beitedyr
 - Politiske målsettinger rovdyr-kongeørn
 - Rovviltforliket 2011
- Det skal ikke forekomme rovvilt i beitepri. områder

FKT-prosjektet:

**NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG**

NORGES BONDELAG

Utfordringer

- EMK P1-1 – Grunnloven – Ekspropriasjon
- Stig H. Solheim, UiT
- *-Ved opprettelse av yngelsover for rovdyr, hvor dette medfører at noen mister sitt levebrød, bør etter mitt syn likevel vurderes nærmere om gjeldene kompensasjonsordninger oppfyller de strenge krav som gjelder ved «de facto» ekspropriasjon. Terskelen for at et tiltak skal anses som en «de facto» ekspropriasjon er imidlertid høy.*
- *Opprettelse av yngelsover bør likestilles med opprettelse av andre verneområder.*

FKT-prosjektet:

NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG

NORGES BONDELAG

Nordland – veivalg rammer

- Høyesterett; Tilpasningsplikt (politikk-samfunnsutvikling)
- Påregnelighet (for bruk)
- Soner endrer rammevilkårene
- FKT - midler kan å sikre dagens beitebruk
- FKT - Påregnelig også i all framtid

FKT-prosjektet:

**NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG**

NORGES BONDELAG

Nordland Fylkesting; Landbrukets rolle

- Viktig for bosetting, sysselsetting og kulturlandskap
- Nøkkrolle for å sikre trygg norsk mat
- Sikre matproduksjon gjennom jordvern
- Nasjonal føring om 1 prosent produksjonsøkning (befolkningsutvikling)
- Lønnsomhet, fagmiljø, utdanning sikre rekruttering og generasjonsskifter.

FKT-prosjektet:

NORGES BONDELAG

Nordland Fylkesting; Landbrukets rolle

- Rovdyrforvaltningen må sikre at det er mulig å drive effektivt og lønnsomt med beitedyr også i Nordland. Vi vil ha mer beiting, også som et viktig bidrag for å hindre gjengroing av kulturlandskapet.
- Landbruk og reindrift er tradisjonelle og viktige næringsveier i fylket, og rovdyrforvaltningen må ikke være et hinder for å livnære seg i disse næringene. Vi mener det må fastsettes nye og forsvarlige bestandsmål for rovdyr. Spesielt må det tas hensyn til at reindriftnæringen er en viktig samisk kulturbærer.

FKT-prosjektet:

NORGES BONDELAG

F K T tiltak

- Forsinket slipp og tidlig nedsanking
- Flytting av sau
- Rovdyravvisende gjerder
- Hjemmebeite, beredskapsarealer
- Utvidet tilsyn
- Kadaverhund
- Radiobjeller
- Vokterhund, alene, patrulje
- Akutte ekstraordinære tiltak
- Omstilling

FKT-prosjektet:

**NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG**

NORGES BONDELAG

F K T tiltak -Flytting av beiteområde

- Lenge avstander til beite
- Innleid gjeter må overta tilsyn for eier
- Ansvar for at området er rovdyrfritt(dyrevelferd forskr.)
- Tilpasning av lokale besetninger
- Tilpasning av innflyttede besetninger
- Økt radiobjellebruk til å karlegge dyrebevegelser
- Beiteslitasje
- Kostnadskaulyer

FKT-prosjektet:

NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG

NORGES BONDELAG

F K T tiltak Endret slipp tidspunkt

- Forsinket slipp
- Tidlig nedsanking
- Redusert beiteutnytting
- Hjemmebeite, beredskapsarealer

- Kostnader
- Bør utrede kostnader for hele fylket

FKT-prosjektet:

NORGES BONDELAG

F K T tiltak Andre

- Rovdyravvisende gjerder
- Krever bygging av vei

- Tilsyn, høye kostnader
- -----

- Radiobjeller, overvåkning
- Tilsyn med vokterhund, patrulje
- Akutte ekstraordinære tiltak
- Omstilling

FKT-prosjektet:

NORGES BONDELAG

Nordland – oppgaver

- Villig til å tenke nytt
- Villig til å sette sammen erfaringer med vitenskapelig kunnskap (breddeerfaring med spisskunnskap)
- Trenger beitebrukere med litt teoretisk tilnærming til det praktiske
- Trenger byråkrater med praktisk tilnærming til det teoretiske
- Felles problemstilling og metodikk
- Hvor starter vi ?
- Sammarbeid

FKT-prosjektet:

**NORSK BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG**

NORGES BONDELAG

Takk for meg

FKT-prosjektet Rovvilt-Sau
per.fossheim@nsg.no